

Yeni Aşam
Sayı: 779
Orijinal Müsovedde

NİÇİN KALKINAMADIK?

Gazan: İsmayil Hakkı BALTACIOĞLU

Biz türkler Tanzimat'dan beri ~~milliyet~~ kalkınmak istedik. Batı'nın kalem, askerliğini aldık. Bir türlü kalkınamadık. Meşrutîler kalkınma işini bir maasif işi sarat anladılar. Mektepler açtılar, yeni dersler koydular. Zine kalkınamadık. Ziya Gökalp türkün ululuğunu açıkladı. Dr. Mehmed Cerdet Batı hayranlığım kaydı. Zine kalkınamadık. Aşağı türk türkü yurduna kurtardı, devleti yeniden kurdu, türklüğü töre, anayasasına örnek yaptı. Zine de tüm sarat kalkınamadık. Niçin, neden?

Bu âlemden hiçbir şey nedensiz olmaz, her şeyin bir nedeni var. Ademioğlu ne kadar akıllı dursa olsun,

piyano basına

Her ilk durumda piyano çalamıyor. Herkim
^{duyulan} insan tıp kitaplarını ne kadar okunmuş
 olsa olsun, hastayı sağlatamıyor
 her işin bir ~~öz~~ ilgisi var, her bilginin
 bir uygulama şekli var. Kalkınma
 işinin de öyle.

Kalkınmak isteyen bir ulus
 olarak bu konuda günde kadar ne
 yaptık? Kalkınma kalkınma dayının doğal
 sosyal nedenlerini inceledik mi? Onlar,
^{gizli} yıl içinde ~~bir~~ birer birer kalkınmış olan
 ulusların kalkınma ~~şekillerini~~ ^{gizlerini} araştırdık
 mı? Bu konuda sözü olan bilginlere,
 sosyologlara, pedagooglara, bir kese
 olsun, laf vardık mı? Bunları yap-
 madık, yalnız konuştuk, keşer!...

Olan oldu. Vakit de hayk ileriledi. Günde
 ne yapacağız? Kalkınmanın yollarını
 ne denli öğreneneceğiz.
 Devlet adamı, hükümet adamı, millet
 adamı olarak kalkınmanın bilimini yap-
 rak değil, kalkınmanın her yollarını
 ne denli bilenlerden, bilginlerden,
 uzmanlardan öğreneceğiz.

Her şeyden önce öğreneceğimize gerek
 sudur: kalkınma işi teknikle, ~~mede~~
 uygarlıkla haslamaz, kültürle haslar.
 Uygarlık kalkınma ağacının ~~temel kökü~~
 değil, yalnız yemiştir. Böyle düşünce, kal-
 kınma ağacını has yapar dikme me-
 lirdir, sonra kusur! Gündüze kadar
 dibilenlerin kusurduğu zih.

~~Peki~~ Kültür deyince ne anlıyoruz?
 Şunları: Din, dil, sanat. Bunlara
 ahlaki da katabilirsiniz. Bu üç kuvvet
 yaratıcıdır. Toplum toplumları var eden
 bu üç kuvvettir. Pederni ~~ve~~ bu üç kuv-
 vetle olmaz. Bu gün dünyamızdaki
 uluslar da bu üç kuvvetle yaşıyor.
 Dil ~~ve~~ vicdan içidir. Doğru, ancak,
 onsu vicdan ~~olmaz~~, vicdansız da
 toplum ~~olmaz~~. Dil bir anlaşma aracıdır.
 Doğru, ancak, dilsiz ulus ~~olmaz~~. Sanat
 zevke içidir. Doğru, ancak, sanatsız
 yaratıcılık ~~olmaz~~. İnsan topluluğundan
 insan kişiliğinin yaratıcı özleri bunlardır.
 Bunlarsız yalnız kalkınma değil, hasa-
 ma bile ~~olmaz~~.

Sapıtmıyalım, doğru düşünelim,
 apka söyleyelim. Din deyince, soğtanın
 süsümdüğüümü deyd, dinin kendisini,
 kur'an'a anlıyoruz, ~~bu~~ apact ~~bu~~ mil-
 liet din, ~~bu~~ esitlik dini, seğruluk,
 iyilik, güzellek dini dan kur'an'ın, ~~temini~~,
 islâm dinini anlıyoruz.

Dil diyerek Statüsün açığı ydan
 yünüyerek + ~~derileyerek~~ bir hitalet dili,
 bir gösterit dili dan öz türkceyi, halkın
 türkçesini, @ Yunus Emre'lerin türkçe-
 sini, klasik türkceyi anlıyoruz. Bu
 ülkenin milli bir sözlüğü olacaktı. türkçe
 sözlük yapılmamıştır. türk dili ağır,
 so türkçe sözlüğe acıkmıştır.

Sanat deyince lüks anlıyoruz! Nchada
 Janlis! Bu sınıfta sanatın sinmediği,
 yerleşmediği ~~bu~~ insan ise, bütün
 süyünç damı var mıdır? Sanatsız
 milliyet, sanatsız masayis dur mu?
 Sanat toplumun da, insan kişiliğinin
 de yaratıcısıdır.

Peki ama, lütfen bu işleri nerede yapacağız? Her yerde. Bilimini üniversitelerde, Üniversite dışındaki kulüplerin toplantılarında, okullarda, camilerde, radyalarda, fikir dergilerinde, konferanslarda, işlemlerde, her yerde.

Bu kalkınmayı başarabilme için bize neyi bu pedagoji de gerekli değil midir? İhtilal, gereklidir. Peki, sen eğitimci olarak şimdiye kadar ne yaptın? Soksen Yıldırsı Yayıyan bu eğitimcinin yapabileceği her şeyi yaptın. Eğitim üzerine edindiğim en yeni düşüncelerim İhtilal Mektep ~~adlı~~ (1) adlı kitabım la Pedagojide İhtilal (2) adlı kitabımdadır. Allah Türk milletinin yardımcısı olsun.

(1) İsmayil Hakkı Baltacıoğlu, İhtilal Mektep (Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış yardımcı kitap)
 (2) İsmayil Hakkı Baltacıoğlu, Pedagojide İhtilal (Geni Odam yayımlarından).

YENİ ADAMI NİÇİN ÇIKARTIYORUM

Tarzan: Yomayıl vakti saltanat

Yeni Adam kapamamıştı, çiki-
yordu. Ancak, arada bir, dört
sayfa sekiz sayfa, dört sayfa,
darak düzensiz olarak çıkıyordu. Boy-
lce unutulmuş, aranmaz olmuştu.
~~Bir zamanlar Yeni Adam böyle mi yaş-
yordu? Günün birinde~~

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakül-
tesindeki kürsümden atılvermiştim.
Açık maaşı ile geçinemeydim. Büyütme,
Yerleştirme zorunda olduğum çocuklarım
da vardı. Ne yapacaktım? Yeni
Adam'ı çıkardım. Onunla yaptım.
Çünkü Yirmi + otuz yıl önce Yeni Adam
okumuyordu. Çünkü Türkiye Yeni Adam
okumak istiyordu. Bu gün okuma yazma
~~Bu gün okuma + yazma deyince~~

hatıra ne geliyor? Fenerbahçe, Galatasaray,
~~spor~~ ~~İz~~ sinema, spor toto, argo
~~Daha~~. cıvıllı romanlar! ~~bir de argo!~~...

Bir yıl kadar oluyor, ~~Baba~~ Oğuz
 Baba'da Yüksek Öğretmen Okulunda
 konferansımı verdim. Getirildi doküze
 pyrek var. Kapının önüne çıktım. Karşı
 ya geçeceğim. Ad hom kostu. Zaluz
 Aksaray tarafından, ~~çok~~ uzaktan bir
 otomobilin sönük ışığı görülmüştü,
 okadar. Bu otomobil gelinceye kadar
 ben bu yolda iki kere geçebiliydim. Bu
 gili tahmin ölçülerimde hiç ~~atılmamış~~
^{yanılmamış}
 tum. Bütün süratimle asfaltı geçerken
^{gere} yolda kopandım! Gelen otomobil gelen
 otomobil pardesüne takılmış, beni
 iki buçuk metre asfaltın üzerinde
 sürüklemişti. Eğer şoför ~~me~~ ~~arabası~~
 her türlü tehlikeyi göze alıp ^{da} arabayı
 birden bire sağa çevirmeseydi, yarım
 lanmış olacaktım.

Nümuneye Hastahanesine kaldırıldı.

Dokuz yerimden yaralanmışım. Sağ
ayacağımın iki kemiği ~~te~~ çatlammıştı. Alaya
koydular. Bana hatan ~~ettik~~ büyük
hekimler bu kazada ölümden kurtulma-
mız büyük bir mucize, dediler...

Ölümden kurtulduktan sonra düşünmeye
başladım. Allah benim canımı almadı.
Bunda elbet bir hikmet var. Dedim. Demek
bu dünyada ömeden önce göreceğim işler,
yapacağım ödevler var dedim. Bu ödevlerden
bir kısmı da yazmak isteyip de şimdiye
kadar yazamadığım les, altı eserdir.
Bunların konularını not ettim. Fakat
daha hastanede iken yazmaya başladım.
Eksik adam adlı şiiredim. Bu şiirin
temini yirmi yıl önce hazırlamışım. Yaz-
dım, lütfi. İkinci eserim Q Gökaltı
adlı bir çalışmadır. Diyarbakır 'saki
tarizm derneği (tarafından) basılacaktır.
Gökaltı müzesi

4
Üçüncü eser Türk Plastik Sanatları'dır.
İlahiyat Fakültesi'ndeki Türk ve İslam
Sanatları Tarihi Enstitüsü'nün kararı
üzerine ^{yazmam} yazılmıştır. Bu kararın amacı için
hasanmıştır. Kim Baskın'ın karışma-
cağı belli değildir.

Kararların arasında Yeni Adam'ı
diriltmek de vardır. Buna da Yayıncı
Yeni Adam'ın üç üç yıldan beri kültür,
uygarlık devraları üzerinde durmaktadır.
Bu ~~ara~~ arada milliyete, milliyet ana-
lığıyla dine, dile, sanata verdiği yer,
önem büyüktür. Yeni Adam bundan
sonra dini, mezhebi, tarikatı ne dursa
dursun, Türk dâvânî Türk olarak tain ma-
sınca, ~~ve~~ teknik hakiminden ne kadar
geri dursak dâvânî, kültür, dil, sanat
hakiminden süz dünya uluslarından
üstün dâvânîmuzu belirtmeye çalışa-
caktır. Yeni Adam artık kültür adam-
larının ilgisini bekliyor.

H. H. Baltacıoğlu.

Yeni Adam'ın Sakem nusshalarında ortaya
koyacak lirkatı, hikmeti, estetik tezim
var. Bunları son zamanlarda edindim.
Bu tezler Batı anlayışı ile çatışmaktadır.
Ne olursa olsun, açılmaya çalışacağım.

Ben yeni Adam'ın satışı ile zengin-
leşirim. Onun okunmasını istiyorum. Siz
okuyucularımın ~~adına~~ ~~adına~~ bildireceğiz
adreslere örnek nusshaları göndereceğiz.
Allah hepimizin yardımcısı olsun.

I. H. Baltacıoğlu

FADİME BALTACIOĞLU

İzmir: Samime Baltacıoğlu

Hemüç iki küçük yaşında idi.

Bir yaptığı insan resmini
babaşına gösterdim. Ne düşününce "Günü"
sordum. Sunları söyledi:

- Dünya çocukları resim yapmaya
ortalama üç küçük yaşında başlarlar.
Fadime hemüç iki küçük yaşında. Sıra
resme hemüç başlamış olan çocukların
yaptığı insan resimlerinde gözün bir
~~tek~~ ^{tek} çizimi olduğu görünür. Oysaki Fadi-
me gözün etrafında dört, her çizgi koy-
muş. Dikkatini çekti bu.

- Peki Baltacıoğlu, bundan ne
anliyorsunuz?

- Beshelli ki Plastik sanatlar
için verdiği bir çocuk. Büyüğünce
belki de ressam olur.

Aradan yıllar geçti. Fadime orta okul, lise öğrencisi oldu. Durmayıp resim yapıyordu. Lisenin ikinci sınıfını bitirmek üzere idi. Babası bir gün bana şunu dedi:

- Bu çocuk ya karısından sonra, saat ikibere kadar ders ezleriyor! Ders ödevi diye ^{de} kulağa istekti ~~o~~ işiyor! Böyle giderse ona çok yazık olacak. Onu biseden almak istiyorum. Fadime Allah'ın sanat vergisi ile yaratıldığı bir çocuktur, sanatçı olacaktır.

Baltacıoğlu ya inanıyordum. Fadime'yi
 liseden aldık. Ezhercilipten, Kuzhağa iste-
 leti çizmekten ~~başlımızda~~ ^{Kurtarıldık}. Ona bir hoca
 lazımdı. Bu hoca kim elalilerdi? Baltacı-
 oğlu klasik yolda Yeni bir ressam olarak
 tanıdığı Mahmut Cüda ile görüştü.
 Cüda haftada bir defa Selhadem'e
 geliyor, Fadime'nin çalışmalarını görüyor,
 tenkidlerini yapıyordu.

45

Fadime inanılmazca bir galububla
~~ilerli~~ ilerliyordu. Adadan üç ay geçmişti.
 Güne bir gün Cüda geldi. Tahlalarında
 bir önünde durdu. Leme dedi:
 — Fadime. Sen artık resim öğrencisi
 değilsin, ressam adın. Bundan sonra
 hocaya ihtiyacın yok.

Cüda çok iyi tanıdığımız bir insa-
 dır. Her zamanki gibi ~~bu~~ ^{bu} inandığını,
 duyduğumuzu söylüyordu. Fadime bir
 kandan kendi vergisiyle, bir yandan da
 değerli hocasının etkisi ile çalışıyordu

galişti ~~ve~~ İstanbul'da, Ankara'da, Paris'de
 da altı sergi açtı. Neredikçe ilerledi.
 ← Günün kurunda Baltacıoğlu'na şu soruya
 sordum :

— Baltacıoğlu, Fadime'nin böyle lür den-
 hize yetişmesini nasıl açıklıyorsunuz? ~~Bana~~

← Bana şu mu dedi : bu konu
 — Gazeteci bir day. Ben de "gerinde"
 ede sunuyorum.

Fadime Baltacıoğlu.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0300103